

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/189/2004

PREFERENCJE PARTYJNE W GRUDNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w grudniu¹, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 48% ankietowanych, o 1 punkt mniej niż miesiąc wcześniej, a o 3 punkty więcej niż w październiku. Ponad jedna trzecia Polaków (35%) jednoznacznie odrzuca uczestnictwo w głosowaniu. Pozostali respondenci (17%) deklarują, że jeszcze nie wiedzą, czy wzięliby udział w wyborach, gdyby odbywały się one w grudniu, choć - jak wskazuje doświadczenie - i ta grupa badanych faktycznie nie uczestniczyłaby w nich.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2003	2004											
	w procentach												
Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	51	56	50	52	52	52	44	40	42	42	45	49	48
Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	19	17	19	20	20	18	17	17	21	21	18	18	17
Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	30	27	31	28	28	31	39	43	37	37	37	33	35

Mniej niż co piąty zdeklarowany uczestnik głosowania (19%) nie wie, na którą partię oddałby swój głos. Odsetek takich deklaracji jest dokładnie taki sam jak w listopadzie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (175) przeprowadzono w dniach 3-6 grudnia 2004 roku na liczącej 973 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?													
	II 2004	II/III 2004	III 2004	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004
	w procentach												
Trudno powiedzieć	19	20	20	20	24	21	13	18	15	19	17	19	19

Jeśli uwzględnimy wszystkie te grupy, czyli tych, którzy z większym lub mniejszym prawdopodobieństwem nie wezmą udziału w wyborach, a także osoby chcące w nich uczestniczyć, ale niewiedzące, na kogo oddać swój głos, to możemy powiedzieć, że w grudniu sprecyzowane preferencje wyborcze miało blisko dwie piąte uprawnionych do głosowania (39%) - dokładnie tyle samo co miesiąc wcześniej, natomiast nieco więcej niż w październiku (o 2 punkty) i we wrześniu (o 5 punktów). Zatem w grudniu 39% dorosłych Polaków zdecydowało o prezentowanym niżej układzie poparcia dla partii politycznych.

Tabela 3

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*										
	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	
	w procentach										
Platforma Obywatelska RP	27	29	26	28	29	25	25	27	27	27	
Prawo i Sprawiedliwość	15	9	13	10	14	16	15	14	17	18	
Samoobrona RP	24	24	20	13	13	10	10	12	10	12	
Liga Polskich Rodzin	7	6	7	16	16	12	13	14	12	11	
Polskie Stronictwo Ludowe	4	5	8	7	6	6	5	6	8	6	
Sojusz Lewicy Demokratycznej	10	6	5	7	5	7	9	6	8	5	
Socjaldemokracja Polska	-	7	5	4	4	7	7	4	5	4	
Unia Wolności	2	2	3	3	5	4	3	6	3	3	
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	2	1	3	3	3	3	3	3	4	2	
Unia Pracy	3	4	3	4	2	3	4	3	2	2	
Ruch Katolicko-Narodowy	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	
Unia Polityki Realnej	0	1	2	1	1	1	1	1	1	1	
Demokratyczna Partia Lewicy	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	
Centrum	-	-	0	0	0	1	0	0	0	1	
Polska Partia Socjalistyczna	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	
Chrześcijańska Demokracja III RP	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	
Rodzina - Ojczyzna	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Inne	2	3	1	1	2	1	2	2	1	3	
	N=	411	396	410	367	299	330	331	369	389	377

*Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, a po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

W ciągu miesiąca poprzedzającego grudniowy sondaż odnotowaliśmy tylko niewielkie zmiany w poziomie poparcia dla poszczególnych ugrupowań. Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w grudniu, zwyciężyłaby w nich, tak samo jak w poprzednich miesiącach, Platforma Obywatelska, na którą chce głosować 27% ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne. Od trzech miesięcy notowania PO się nie zmieniają. W grudniu - tak jak miesiąc wcześniej - na drugim miejscu znalazł się PiS, który poparłoby 18% zadeklarowanych uczestników wyborów wiedzących, na kogo będą głosować. Chociaż w ciągu minionego miesiąca notowania PiS w zasadzie się nie zmieniły, z dłuższej, trzymiesięcznej perspektywy obserwujemy niewielki wzrost popularności tego ugrupowania. Obecny wynik PiS jest najlepszy od ponad roku - takie samo poparcie dla tej partii notowaliśmy we wrześniu i październiku 2003 roku. W tym miesiącu na trzecim miejscu znalazła się Samoobrona, którą poparłoby w wyborach 12% uczestników głosowania mających określone sympatie partyjne. Od sześciu miesięcy poparcie dla Samoobrony jest dość stabilne (różnice wskazań mieszczą się w granicach błędu statystycznego), choć ustabilizowało się na poziomie wyraźnie niższym niż w pierwszej połowie roku. W grudniu na czwartym miejscu naszego rankingu znajduje się LPR. Na to ugrupowanie zamierza głosować 11% zadeklarowanych wyborców mających sprecyzowane sympatie partyjne. W ciągu ostatnich trzech miesięcy niemal dokładnie w takim samym tempie jak PiS zyskiwał zwolenników, LPR ich tracił. Jednak zmiany te są niewielkie, a w odniesieniu do ubiegłego miesiąca zupełnie minimalne.

Kolejne miejsca w naszym rankingu zajmują PSL, SLD oraz SdPi. Mimo iż notowania tych ugrupowań różnią się tylko nieznacznie, gdyby wybory odbywały się w tym miesiącu, do Sejmu weszliby przedstawiciele PSL (6%), natomiast reprezentanci obu partii lewicowych mieliby z tym więcej trudności - na SLD chce bowiem głosować 5% wyborców mających określone preferencje wyborcze, a na SdPi - 4%. W porównaniu z listopadem wszystkie te ugrupowania straciły - najbardziej SLD (największy 3-punktowy spadek poparcia odnotowany w tym miesiącu i najgorsze notowania tej partii od pięciu miesięcy), nieco mniej PSL (spadek o 2 punkty) oraz minimalnie SdPi (o 1 punkt). Poniżej wyborczego progu kształtuje się w tym miesiącu także poparcie dla UW (3%), UP (2%) oraz KPEiR (2%, w porównaniu z listopadem

spadek o 2 punkty). W grudniu swoją obecność na scenie politycznej zaznaczyła nieco liczniejsza niż zwykle grupa ugrupowań, a mianowicie: UPR, RKN, RO, PPS, Centrum, a także ChD III RP oraz DPL - każde z nich zyskało przychylną 1% potencjalnych uczestników wyborów. W sumie aż 10% zadeklarowanych wyborców poparłoby którąś z mniejszych partii funkcjonujących na naszej scenie politycznej.

W grudniu notowania najbardziej liczących się ugrupowań politycznych zmieniły się w bardzo niewielkim stopniu. Trzeci miesiąc z rzędu nie zmieniło się poparcie dla Platformy Obywatelskiej - lidera naszego rankingu. Zyskuje natomiast PiS, który w tym miesiącu umocnił się na drugim miejscu wyraźnie wyprzedzając pozostałych konkurentów. W grudniu najwyraźniej zmalało poparcie dla SLD, a w mniejszym stopniu także dla PSL i KPEiR, zyskała natomiast Samoobrona. Wszystkie te zmiany są jednak nieznaczne. W porównaniu z deklaracjami z połowy roku nieco wzrosła deklarowana i prognozowana frekwencja wyborcza.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI